N°. 2376. **DE TIJD.** 1855.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, be-lve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5.00; or de buitensteden ƒ6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau zer COURANT.

MAANDAG 19 FEBRUARIJ.

AMSTERDAM, 17 Februarij.

Er is vroeger, en nu nog onlangs beweerd, dat wij onze neutraliteit hadden kunnen beveiligen door diplomatiek overleg met die Staten van den tweeden rang, e, gelijk wij, belang hebben om buiten den grooten strijd blijven. Wij hebben toen gezegd, en dat is nog onze eening, dat zulk diplomatiek overleg ons weinig of geen oordeel zou hebben aangebragt. De Staten, waarvan er spraak is, zijn schier allen van ons gescheiden door et grondgebied van een of meerderen der groote mogendeden. Wij hebben slechts in onze nabijheid Hanover n België. Maar Hanover is eene satelliet van Engeland; ij hebben daarop weinig te rekenen. En Belgiës neuraliteit is reeds bij traktaten gewaarborgd, die deel uitaken van het Europeesch Staten-regt. Als die waarborg oor België niet voldoende is, zal het niets hebben aan en afzonderlijk traktaat met Nederland.

Wij liggen in den rug van België, en zoo België ons en voormuur is tegen Frankrijk, wij omgekeerd kunen de Franschen niet verhinderen dat zij al aanstonds ot de linie van defensie, die Antwerpen beheerscht, oordringen. Maar dan is België reeds meer dan half verloen. Wij zien dus niet hoe wij, in den tegenwoordigen staat an zaken, België zouden kunnen bewegen om met ons een eutraliteits verbond te sluiten, dat ongetwijfeld de hoven an Parijs en Londen zou kwetsen, zonder aan het hof an Brussel merkelijke voordeelen aan te bieden.

Buiten Hanover, dat overigens tot den Duitschen bond ehoort, blijven nog de Noordsche mogendheden met de idelijke. Wat zouden wij bij een verbond van neutraeit met Denemarken, Noorwegen en Zweden winnen? at zij onder elkander zich verbonden hebben, begrijpt ch uit hunne geografische ligging, die hun in staat elt elkander te verdedigen. Maar juist die geografische igging verhindert dat wij stoffelijke kracht erlangen van unne zijde tot handhaving onzer neutraliteit. Hetlfde geldt van Spanje, Portugal en Napels.

Of denkt men dat de zedelijke kracht, uit zulke verindtenissen voortvloeijende, groot genoeg zou zijn, om e kleinere Staten tegen den invloed der groote te beeiligen? Wij weten dat er omstandigheden zijn, waarin e zedelijke kracht zwaarder weegt dan de stoffelijke. aar dit weten wij ook, dat in de gegeven omstandigeden de zedelijke kracht van overeenkomsten, tusschen leinere, ver van elkander gelegene Staten gesloten, volrekt niet zoude opwegen tegen den zedelijken invloed de stoffelijke kracht van de thans oorlogvoerende ogendheden.

De publieke opinie in Europa, ofschoon vredesgezind, tegen Rusland en voor de daartegen vereenigde volken. elfs de publieke opinie in Pruissen is zoo gestemd. Zoot thans de zedelijke kracht van Europa met de Wesrsche mogendheden ten oorlog gaat. Er zijn natuurlijk tzonderingen; maar zij zijn weinig, en op dit oogenik, op den publieken dunk, zonder invloed.

Zeker kan de gang de omstandigheden met der tijd eene jziging in den publieken geest van Europa aanbrengen. kunnen zelfs gebeurtenissen plaats hebben, die aan de inien eene omgekeerde rigting geven. Maar zoolang de lksmeening blijft wat zij thans is, zijn de mindere aten onvermogend, om door traktaten iets voor elkanrs onafhankelijke zelfstandigheid te verrigten, wel te rstaan, als men daarbij het oog houdt op hunne ligging, e, zoo als wij bereids gezegd hebben, belet dat zij hunne offelijke kracht vereenigen tot behoud hunner neutraliteit.

Intusschen, wij hebben 't reeds herhaaldelijk gezegd, j gelooven niet dat de mogendheden er reeds aan toe n, om op ons te drukken ten einde ons in den oorlog ce te slepen. Wij hebben slechts willen aantoonen, t diplomatiek overleg met de Staten van onzen rang, ntrent het genoemde doel, òf niet bereikbaar òf niet doende zoude zijn.

Bij gebreke van eene overeenkomst met de Staten van en 3en en minderen rang, heeft men dezer dagen gezen op Pruissen, als op een groote mogendheid, die n magtig steunpunt ter handhaving van het regt der utralen zou kunnen zijn.

Wij willen bij eene andere gelegenheid onderzoeken, of en in hoeverre Pruissen voor ons een steunpunt van neutraliteit zou kunnen worden.

Men leest in het *Handelsblad*:

»Sedert de laatste weken schijnt de neutraliteit van Nederland zelf eenig gevaar te loopen. Let men op de onvermoeide en standvastige pogingen van Oostenrijk, om alle Duitsche Bondstaten gezamentlijk en afzonderlijk tot wapening tegen Rusland te bewegen; op de half gedwongene toestemming van den Zwitserschen bondsraad tot inconstitutionele werving van Zwitsersche troepen voor Fransche dienst; op het traktaat met Sardinië, welk land uit eigen hoofde niet het minste belang heeft bij de onafhankelijkheid der Donau-vorstendommen en slechts zeer weinig te wachten heeft van de vrije vaart op de Zwarte Zee; op de geopende onderhandelingen met Napels, Zweden, Denemarken, misschien ook reeds met Spanje en Portugal, België en Nederland; op de dubbelzinnige wenken (voorloopers misschien van meer onbewimpelde verklaringen in den *Moniteur*) der half-officiële Fransche dagbladen; dan waarlijk begint het allen schijn te krijgen, alsof (bij een langeren duur des oorlogs) eene voortdurende neutraliteit der kleine Staten onmogelijk zoude worden. Indien de tegenwoordige vredes-onderhandelingen te Weenen tot niets mogten leiden, zal hoogst waarschijnlijk de oorlog het karakter bekomen van een strijd over de *hegemonie* van Europa, even als in ouden tijd tusschen Sparta en Athene werd gestreden over de *hegemonie* (beschermheerschap, aanvoerderschap) van de Grieksche Staten. De nieuwere geschiedenis levert daarvan geen grooter voorbeeld op grooter schaal dan de Spaansche successie oorlog (1701—1713). Ook daarbij was de twistappel de nalatenschap van *een zieken man* en ook daarbij konden de kleinere Staten, ook die voor zich niet het minste belang bij de Spaansche kroon hadden, niet buiten den strijd blijven.

»Dit schijnt ons op het oogenblik het meest dreigende gevaar te zijn; hetgeen aanmerkelijk kan worden vergroot door de weifelende politiek van Pruissen. Immers, eene breuk tusschen het Fransche Keizerrijk en Pruissen zoude den oorlog al spoedig tot eenen veroverings-oorlog maken; ondanks al de schoone beloften en verklaringen, die in het begin van den eersten veldtogt gegeven zijn. De regeringen van Frankrijk en Groot-Brittanië hebben, toen zij die verklaringen aflegden, misschien werkelijk een tegenzin gehad, maar zich eenmaal in het vreeselijk oorlogspel bewegende, is er even als in tijdperken van omwenteling, eene onwederstaanbare kracht der omstandigheden die hen voortdrijft om de zelf gestelde perken te overschrijden....

»Tot eene waarborging onzer neutraliteit door verdragen, zoo als wij ten verleden jare bedoelden en hoopten, is thans de tijd voorbij. De vraag kan zich thans, minder behagelijk maar niet minder pressant, voordoen; moet Nederland lijdelijk afwachten of en zoolang de groote mogendheden zijne onzijdigheid willen eerbiedigen? of moet het, eer het gedwongen wordt, zelf die onzijdigheid willen eerbiedigen? of moet het, eer het gedwongen wordt, zelf die onzijdigheid prijsgeven? Tot ons genoegen beschouwt de regering dit gevaar als nog verwijderd, blijkens de memorie van toelichting der wet tot afschaffing der belasting op het gemaal."

Vervolg en slot der memorie van toelichting, gevoegd bij het wets-ontwerp tot afschaffing van den accijns op het Gemaal en gedeeltelijke vervanging daarvan door eene heffing bij hoofdelijken omslag:

»De bezwaren, tegen den accijns op het gemaal in het midden gebragt, zijn, zoo als men weet, hoofdzakelijk van tweeledigen aard. Behalve de klagten over de formaliteiten, wordt voornamelijk tegen dien accijns aangevoerd, dat er niet in wordt gedragen in verhouding tot het vermogen.

»Bij de voordragt tot eene belasting bij hoofdelijken omslag heeft de Regering zich dus het moeijelijke vraagstuk voorgesteld, hoe, in verhouding tot het vermoedelijk vermogen der ingezetenen van de provinciën, eene belasting ten bedrage van anderhalf millioen tusschen deze laatste zou moeten worden verdeeld. Zij heeft gemeend, dat, naar mate meer grondslagen voor die verdeeling wierden aangenomen, de waarschijnlijkheid vergroot wordt, dat men nader bij de waarheid zal komen. Zij heeft dus nagegaan, in welke verhouding door de ingezetenen der provinciën in de verschillende rijksbelastingen wordt gedragen, en om tot die kennis te komen, uit de rij der belastingen die in de berekening opgenomen, welke geacht kunnen worden in de provincie zelve te worden betaald, waar het belaste voorwerp aanwezig is of verbruikt wordt, of de belastingschuldige verblijft. Belastingen, die wel door de ingezetenen van het geheele Rijk worden gedragen, doch die slechts in enkele provinciën of enkele localiteiten in de schatkist worden gestort, zoo als regten op den in- en uitvoer, tonne- en scheepvaartgelden, accijns op den vuilen wijn, binnen- en buitenlandsch gedistilleerd, zout, zeep, brandstoffen, bieren en azijnen, heeft zij dus buiten beschouwing gelaten. Zij heeft zich bepaald tot het onderzoek, hoeveel in elke provincie betaald wordt in de grondbelasting, de personele belasting, de patenten, het gemaal, het geslagt, de zegel-, registratie-, griffie-, hypotheek- en successieregten en de posterijen, en de bijdragen van elke provincie in de som van anderhalf millioen in dezelfde evenredigheid verdeeld.

»Bij de meeste dier belastingen heeft de Regering het gemiddeld bedrag genomen over de vijf laatste jaren. Bij eenige echter is zij daarvan afgeweken. Bij de belasting van het geslagt heeft men zich bepaald tot de laatste twee jaren, d. i. tot die, welke gevolgd zijn op de afschaffing der belasting op het varkens- en schapenvleesch; bij de posterijen heeft men wegens de uitbreiding, die dat middel achtereenvolgens jaarlijks heeft ondergaan, zich tot het laatste jaar bepaald. Bij de successieregten daarentegen heeft men wegens de groote verschillen, die het eene jaar bij het andere jaar vertoont, gemeend een tienjarig tijdvak te moeten nemen, ten einde juister tot eene gemiddelde opbrengst per provincie te kunnen besluiten. Eindelijk moet nog worden opgemerkt dat, ten einde in de grondbelasting eenen juisteren maatstaf te hebben van het vermogen der provinciën, men die belasting niet heeft in berekening gebragt zoo als zij werkelijk wordt opgebragt, maar dat men genomen heeft 12.13 ten honderd van de belastbare opbrengst.

»De uitslag van een en ander is aanschouwelijk gemaakt in den staat, die als tweede bijlage bij deze Memorie van Toelichting is gevoegd. Bij dien staat wordt ook opgegeven de bevolking op den 31sten December 1853, en het bedrag waarvoor, zoo dit voorstel tot wet wordt verheven, elke provincie gemiddeld per hoofd zijner ingezetenen zal worden aangeslagen. Wanneer men die berekening nagaat, dan komt het der Regering voor — zonder te willen beweren dat de omslag der provinciën wiskunstig in verhouding zal staan tot het gemiddelde vermogen der ingezetenen, — dat men op deze wijze toch eene verhouding krijgt, die al vrij wel met de algemeene meerdere of mindere welvaart der provincie gelijken tred schijnt te houden. Volgens dit voorstel toch zullen de provinciën aldus gerangschikt worden. Met de laagst aangeslagene beginnende, heeft men: Drenthe, Limburg, Overijssel, Noordbrabant, Gelderland, Friesland, Groningen, Zeeland, Utrecht, Zuidholland en Noordholland.

»Alhoewel de Regering van oordeel is, dat behalve de afschaffing van den accijns op het gemaal nog verschillende verbeteringen in ons belastingstelsel zijn aan te brengen, zoo acht zij den thans voorgedragen maatregel van te groot gewigt, dan dat zij niet zou verlangen de uitkomst daarvan meer van nabij te leeren kennen, alvorens tot andere voorstellen over te gaan. Zij stelt er vooral hoogen prijs op, de werking der voorgenomen belasting bij hoofdelijken omslag naauwkeurig gade te slaan alvorens verdere stappen te doen. Hoe gering het bedrag ook zijn moge, dat thans per hoofd in iedere provincie moet worden opgebragt, zoo moet niet uit het oog verloren worden, dat een belangrijk gedeelte der ingezetenen niets in de belasting zal betalen, dat daardoor de bijdragen voor de overigen verhoogd worden, en dat bovendien elk hoofd van het gezin voor gade, kroost en dienst-

den wordt aangeslagen. Hierdoor kan de som, die een hoofd des gezins te betalen heeft, nog al gevoelig drukken, al blijft die ook, zoo als in vele klassen het geval zal zijn, beneden het bedrag, dat thans ongemerkt in den prijs van het brood begrepen is. Veel zal dus afhangen van de wijze, waarop de wet wordt ten uitvoer gebragt. Wanneer, zoo als te wachten is, de groote gemeenten de heffing bij collecte (welke daar den ingezetenen weinig ongerief baart) behouden, en daaruit aan het Rijk het bedrag betalen, dat zij in den hoofdelijken omslag hebben bij te dragen, waartoe de artt. 6 en 22 de gelegenheid zullen verschaffen, dan zal voor de geringe middenklasse in de steden, voor wie de directe belastingen reeds dikwijls bezwaar opleveren, dat bezwaar door den voorgestelden hoofdelijken omslag niet worden verhoogd. Ten platten lande daarentegen, waar tegen de collecte de meeste klagten zijn opgegaan, zal de hoofdelijke omslag weinig ongerief baren. De meer of mindere mate verlichting en kennis van den belastingschuldige zal ook het zijne bijdragen om hem de overtuiging te geven, dat hetgeen hij bij omslag betaalt, vroeger in nog ruimere mate doch ongemerkt aan de schatkist door hem werd opgebragt.

»Wanneer de uitwerking dezer wijziging in ons belastingstelsel, waarvan het gewigt nog aanmerkelijk verhoogd wordt door den invloed dien het zal uitoefenen op het belastingstelsel van zoo vele belangrijke gemeenten van ons Vaderland, waarvoor de opcenten op den accijns van het gemaal thans een aanzienlijk deel der middelen uitmaken, meer van nabij gekend wordt, zal tevens blijken, in hoeverre zoodanige hoofdelijke omslag geacht kan worden aan de werkelijke belangen der bevolking te beantwoorden.

»Inmiddels zal het een punt van naauwgezet onderzoek bij de Regering uitmaken, in hoeverre de accijns op de brandstoffen zou kunnen gewijzigd worden, ten einde de belemmeringen, welke die accijns aan de ontwikkeling en uitbreiding van arbeid des volks geacht wordt in den weg te leggen, te verminderen of op te heffen zonder de belangen van 's Rijks middelen te benadeelen.

»Bij de toelichting der bijzondere bepalingen van het wets-ontwerp moet in het algemeen worden opgemerkt, dat daarbij, wat de wijze der regeling van den aanslag, zoo van de gemeenten als van de bijzondere personen betreft, is gevolgd het thans uit krachte der wet van 18 December 1852 (*Stbl.* N°. 209) voor Limburg in werking zijnde reglement nopens de heffing der accijnsen op het gemaal en de brandstoffen bij afkoop of admodiatie, vastgesteld bij Kon. besluit van 11 Jan. 1853 (*Stbl.* N°. 3).

»De ondervinding heeft doen zien, dat bij de toepassing van dat reglement zich geene gewigtige bezwaren hebben voorgedaan, en dat de inning van de aanslagen geregeld plaats heeft.

»De instelling van commissiën, aan welke de verdeeling van den aanslag van iedere gemeente over de ingezetenen is opgedragen, beantwoordt aan het doel; althans hebben, naar de verkregen berigten, in het afgeloopen jaar niet meer dan 40 belastingschuldigen bezwaren tegen hunnen aanslag ingebragt.

»Art. 1 duidt de hoofdgedachte aan, welke tot het aanbieden van dit wets-ontwerp geleid heeft: afschaffing van den accijns op het gemaal als rijksbelasting, opheffing der wetten, welke dien accijns geregeld hebben. Door de gemeentebesturen, die dezen accijns als plaatselijke belasting behouden, zullen later reglementen moeten worden ontworpen, welke de regelmatige heffing dier belasting verzekeren.

»Overigens moet hier nog bijgevoegd worden, dat, wanneer dit ontwerp tot wet wordt verheven, ook nog wettelijk zullen moeten geregeld worden eenige punten met de branderijen, azijnmakerijen en brouwerijen in verband staande, welke minder eigenaardig in deze wet te huis behooren.

»Art. 2. De Regering meent het in werking komen dezer wet niet vóór den 1sten Januarij des volgenden jaars te moeten voorstellen. Niet alleen dat zulks de gelegenheid aanbiedt meer bedaard te kunnen afwachten in hoeverre de loop der buitenlandsche verwikkelingen het raadzaam zou kunnen doen vinden de uitvoering van zulk eenen veelomvattenden maatregel nog eenigen tijd te verschuiven; maar zij moet tevens doen opmerken, dat aan het invoeren dezer belasting reeds in den loop van 1855 belangrijke bezwaren zouden verbonden zijn, in de voornaamste plaats uit het oogpunt der gemeente-inkomsten, die voor het loopende jaar reeds geregeld zijn naar de bestaande wetgeving, en voorts uit hoofde van de veel tijd vorderende en omslagtige voorbereidende werkzaamheden bij deze belasting gevorderd wordende. Indien, zoo als te verwachten is, dit wetsvoorstel voor vele gemeenten bezwaren zal opleveren, waarvan men zich het gewigt niet moet ontveinzen, die bezwaren zouden bedenkelijk vermeerderen; indien men nog in den loop van dit jaar deze belangrijke wijziging in ons belastingstelsel wilde invoeren.

»Art. 3. De cijfers, aantoonende het aandeel dat elke provincie zal moeten bijdragen in de som van anderhalf millioen, bij hoofdelijken omslag te heffen, schijnen, na hetgeen hierboven in de algemeene toelichting van dit wets-ontwerp gezegd is, geene nadere opheldering te behoeven. De cijfers vergelijkende met den staat, als tweede bijlage hierachter gevoegd, zal men alleen zien dat men de centen weggelaten, en zich tot de tientallen der guldens bepaald heeft.

»Terwijl het billijk schijnt van tijd tot tijd de quota te herzien, daar de eene provincie in welvaart vooruit en eene andere achteruit zou kunnen gaan, zoo schijnt eene vijfjarige herziening voldoende, eene op kortere tijdstippen, bij de menigvuldige jaarlijksche werkzaamheden van de wegevende magt, niet wenschelijk te zijn.

»Art. 4. Terwijl men voor het vaststellen der quota, door iedere provincie te dragen in de voorgestelde belasting, is uitgegaan van het aandeel, dat thans door iedere provincie in eene reeks van verschillende belastingen wordt gedragen, zoo ligt het in den aard der zaak, dat die niet alle tot grondslag kunnen strekken, zoowel voor de verdeeling der belasting in iedere provincie over de verschillende gemeenten, als voor de verdeeling in iedere gemeente over de ingezetenen. In deze zal het dus noodig zijn eene zekere ruimte toe te staan, waarbij als uitgangspunt hoofdzakelijk zal kunnen strekken de verhouding, waarin de ingezetenen der gemeenten in de directe belastingen bijdragen, doch ook tevens acht kan geslagen worden op de bekende meerdere of mindere welvaart der gemeente of van den belastingschuldige.

»De artt. 5—8 zijn grootendeels overeenstemmende met die voor Limburg bestaande. Alleen is in art. 5 de bepaling bijgevoegd, dat de Raad van State zal gehoord worden, wanneer de Koning eene beschikking neemt in het geval, dat eene gemeente vermeent in de uitspraak van Gedeputeerde Staten niet te kunnen berusten.

»Art. 9. De bepaling van art. 9 strekt om de ingezetenen van eene formaliteit vrij te laten en der kommissie moeite te besparen, daar zij door de kennis der bevolkingsregisters, bij de gemeentebesturen voorhanden, gemakkelijk tot de wetenschap der getalsterkte van ieder huisgezin kan geraken, waartoe zij anders niet zou kunnen komen dan door aangiftbiljetten bij de belastingschuldigen rond te zenden en door dezen te doen invullen.

»Art. 10. Het spreekt van zelf, dat bij de verdeeling eener bepaalde som bij hoofdelijken omslag, van een vast punt voor de getalsterkte der belastingschuldigen moet worden uitgegaan, vermits men anders omtrent het cijfer van opbrengst geheel in het onzekere zou verkeeren. Van daar het beginsel in dit art. uitgedrukt. Daar deze belasting in de plaats treedt van den accijns op het gemaal, en dezelfde persoon met zijn gezin niet op twee plaatsen te gelijk brood kan eten, schijnt de billijkheid mede te brengen, dat deze belasting slechts voor ééne plaats worde betaald.

»Daar zich echter het geval zou kunnen voordoen, dat op de eene plaats de heffing bij collekte als plaatselijke belasting bleef bestaan, en op de andere de hoofdelijke omslag, zoo is het, om alle ontduiking tegen den geest dezer wet voor te komen, nuttig te achten, dat zij, die in meer dan eene gemeente eene woning hebben, in iedere worden aangeslagen, doch tevens het regt hebben op ontheffing in verhouding van den tijd dien zij in eene andere gemeente van inwoning doorbrengen.

»Art. 11. Ook hier meent men, dat even als in art. 4 en om dezelfde redenen voor de individuële aanslagen der ingezetenen dezelfde ruimte moet worden gelaten als voor de verdeeling der provinciale quota onder de gemeenten.

»Art. 12. Voor gezinnen met een talrijk kroost zou het beginsel der wet, dat al de leden des huisgezins naar de klasse waarin het hoofd van hetzelve behoort, in den aanslag worden begrepen, een groot bezwaar kunnen opleveren: aan dat bezwaar wordt bij dit artikel te gemoet gekomen.

»Art. 13. Deze bepaling heeft ten doel om eene geregelde inning der belasting te verzekeren. Zonder dezelve zouden dikwijls groote bezwaren aan de inning van aanslagen van inwonende personen kunnen zijn verbonden. Aan den anderen kant doet zich dikwijls het geval voor, dat meer gegoede personen vertrekken bewonen in een huis waarvan de hoofdbewoner tot de neringdoende, soms met een talrijk huisgezin bezwaarde ingezetenen behoort. In zoodanig geval brengt de billijkheid mede die inwonende personen in hoogere klassen en afzonderlijk in de belasting aan te slaan.

»Art. 14. Ten einde een ieder zooveel mogelijk in billijke evenredigheid in deze belasting te doen dragen en aan den anderen kant voor overdrijving te waken, is het noodig maxima te doen vaststellen, waarboven de hoofdelijke omslag niet zal mogen worden opgevoerd. In Limburg bij voorbeeld, waar de aanslag in de admodiatie voor het gemaal in hoofdsom is 60 cents, heeft men een maximum bepaald van *f* 4. Zoodanige maxima zullen echter zeer verschillend zijn voor verschillende provinciën, en nog meer uiteenloopend voor de gemeenten eener zelfde provincie. Wanneer men nu een maximum bij de wet vaststelt voor iedere provincie, zoo als bij de Regering in overweging is genomen, dan nog kan men daardoor minder juiste toepassingen niet voorkomen.

»Voor eene grootere stad bij voorbeeld, waar het aantal onvermogenden belangrijk is, doch aan den anderen kant eenige ingezetenen met aanzienlijke fortuinen wonen, moet men het maximum nog al opdrijven.

»Doch wanneer men dan zoodanig maximum voor de geheele provincie bij wet vaststelt, dan zou ligt in eene of andere kleine gemeente ook datzelfde maximum als wettig aangenomen, in praktijk kunnen worden gebragt, waardoor men den last, die volgens de bedoeling van den wetgever op veler schouderen, doch in billijke verhouding moet verdeeld worden, op die van eenige weinigen met al zijn gewigt zou kunnen laten drukken. Het is daarom, na rijp beraad, het meest wenschelijk voorgekomen, de voordragt van het maximum voor iedere gemeente aan Gedeputeerde Staten, de vaststelling aan het Geëerbiedigd Hoofd van den Staat over te laten.

»Eene herziening van de maxima gelijktijdig met die der provinciale quota, schijnt voldoende.

»Artt. 15—19 behelzen hoofdzakelijk gelijksoortige bepalingen als thans in Limburg in werking zijn en schijnen geene toelichting te behoeven.

»Art. 20 is noodig om eenen geregelden gang aan het werk der aanslagen te verzekeren, en vermits het hier blootelijk een maatregel van uitvoering geldt, ook in Limburg in praktijk, kan men hiervan geene groote bezwaren verwachten.

»Art. 21. De bepaling van art. 21 is gelijk aan die der reeds genoemde wet van 18 December 1852 (*Staatsblad* n°. 209).

»Art. 22. Door het wegvallen van opcenten op 's Rijks accijns op het gemaal uit de rij der plaatselijke belastingen, moest aan de plaatselijke besturen een ander middel van inkomst worden verzekerd.

»Het cijfer van opbrengst der thans voorgestelde belasting een derde zijnde van dat van den tegenwoordigen accijns op het gemaal, zal in vele gemeenten een bedrag van 100 opcenten op de voorgestelde belasting ongenoegzaam zijn om in de behoeften te voorzien, en men heeft dus gemeend aan de plaatselijke besturen de vrijheid te moeten toekennen om niet alleen de opcenten op dezen hoofdelijken omslag tot 100 te kunnen opvoeren, maar ook eene eigen belasting op het gemaal te heffen.

»Art. 23. Het is billijk toegeschenen de verschillende stukken, in dit artikel aangeduid, vrijdom van zegel te verleenen.

»*De Minister van Finantiën*,
»VROLIK."

Z. M. heeft mr. F. M. W. baron Testa, uit hoofde van den staat zijner gezondheid, eervol teruggeroepen als min.-res. bij het hof van Denemarken, en in deszelfs plaats benoemd C. M. E. G. graaf van Bylandt; verder zijn mr. H. C. du Bois, thans raad van legatie bij het gezants. te Brussel, en mr. jhr W. G. van de Pol Jr. thans sekr. van leg. bij het gezants. te Frankfort, in die zelfde betrekkingen overgeplaatst, de eerstgen. bij het gezants. te St.-Petersburg, en laatstgen. bij dat te Brussel; alsmede benoemd tot secr. van leg. bij het gezants. te Frankfort mr. A. H baron van Ittersum.

Volgens telegrafiesch berigt uit Keulen was de Rhijn aldaar heden morgen tot 8 voet 1 duim gedaald.

Op de Nederlandsche bovenrivieren blijft het water vallende en het ijs vast.

De waterstand was gisteren: te Hulhuizen 2,46 el O. N. P. met 17 duim val; te Lent 4,01 el O. N. P. met 10 duim val; te Pannerden 2,34 el O. N. P. met 19 duim val; te Arnhem 2,22 el O. N. P. met 22 duim val; te Westervoort 1,92 el O. N. P. met 27 duim val.

Heden morgen stond het water: te Arnhem 2,52 el O. N. P. met 30 duim val in 24 uren; te Lent 4,21 el O. N. P. met 20 duim val in 24 uren; te Vreeswijk 1,82 el O. N. P. met 2 duim val in 24 uren; te Gorinchem 2,36 el O. N. P. (hoog water) met 4 duim val in 12 uren.

Op de benedenrivieren had tot dusver niets bijzonders plaats gehad; het ijs bleef overal vast.

Men schrijft uit Eindhoven, 15 Februarij:

»Had men gedurende de maand Januarij alhier geen enkel sterfgeval te betreuren, zoo schijnt de maand Februarij het gewone getal der vorige maand en het zijne te willen aanvullen, want reeds sedert 1°. Februarij hebben negen sterfgevallen, waaronder zes buitengewoon schielijk, alhier plaats gehad." *(N. B.)*

'sGRAVENHAGE, 16 Febr. Ten gevolge van de langdurige en strenge koude, is door heeren burgemeester en wethouders besloten tot het houden eener algemeene kollekte bij de ingezetenen dezer gemeente, ten einde daaruit eene buitengewone uitdeeling van brandstoffen en dekking aan de armen te doen.

— Eergisteren is de Hooge Raad, voorgezeten door den heer Op den Hooff, onder-voorzitter, in eene vereenigde zitting van de beide Kamers, vergaderd geweest om het verslag te hooren uitbrengen over de requesten ten behoeve van den wegens vadermoord veroordeelde Cornelis Koning, aan Z. M. den Koning ingediend, en is in die zitting het advies aan Z. M. gearresteerd.

— In den laatsten tijd werden bij sommige ingezetenen te dezer stede de koperen bellen, knoppen van de huisdeuren gestolen. Thans verneemt men, dat de

politie in den laten avond van Zondag (jl. er) in is ge-slagen iemand op heeter daad te betrappen, terwijl deze aan een huis op den Zuidwal bezig was den ring uit den knop van een bel af te breken. Bij onderzoek bleek dat de aangehoudene, zijnde een schaarslijper van beroep, in het bezit was van breek-instrumenten. Hij is den volgenden morgen naar het huis van burgerlijke en militaire verzekering overgebragt. (*Nieuwsbode*)

— Naar men verneemt worden er in het hôtel van Z. Exc. den heer de Belmont, Noord-Amerikaansch gezant bij het Ned. Hof, vele toebereidselen gemaakt voor het feest, dat aanstaanden Donderdag door Z. Exc. zal worden gehouden, en dat, naar men verzekert, in luister alle vorige partijen zal overtreffen. De leden der koninklijke familie zijn uitgenoodigd aan dit feest deel te nemen. Men vleit zich, dat sommigen aan die uitnoodiging zullen voldoen en de partij met HD. tegenwoordigheid vereeren.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

BERLIJN, 17 Feb. De *Kreuz-Zeitung* bevestigt het berigt der door den Keizer van Rusland uitgeschreven algemeene wapening. Zij voegt er bij, dat een soortgelijke maatregel in 1812 was verordend, en dat de reden, die thans daartoe aanleiding heeft gegeven, is de dreigende houding der Westersche mogendheden en hare weinige geneigdheid om in onderhandeling te treden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Febr. Men spreekt in bijna alle kringen over niets anders dan over het voornemen, 't welk den keizer zou gevormd hebben om zich naar de Krim te begeven.

— Volgens den *Constitutionnel* zijn er tijdingen uit de Krim van den 7. Het weder was bij voortduring gunstig en men maakte geduchte bereidselen.

— De verdeeling der predikers gedurende den vastetijd in de verscheidene Parijsche kerken, zal tegen het einde dezer week bekend zijn. Gelijk pater Ravignan in de hofkapel der Tuilleriën zal prediken, is pater Felix voor Notre-Dame bestemd.

— Op het bal in de Tuilleriën, van 8 dezer, zou, naar men verhaalt een Pruissiesch officier, den Keizer een schitterend tafereel hebben geschetst der organizatie van het Pruissische leger. De Keizer moet daarop hebben geantwoord: »'t Zal mij aangenaam zijn met zulk een fraai leger kennis te maken."

— Omtrent de toetreding van Pruissen tot de politiek der Westersche mogendheden blijft nog altijd dezelfde onzekerheid heerschen. Men verwacht echter nog altijd het sluiten van een afzonderlijk traktaat.

— Hoe weinig beteekenend en gelukduidend de berigten zijn, welke ons van het oorlogstooneel geworden, te meer houden zich de dagbladen bezig met de overige politieke aangelegenheden in Europa, vooral in zoo verre zij op de Westersche mogendheden betrekking hebben. Onder anderen is sedert eenige dagen te Parijs het als »stellig gewaarborgde" gerucht in omloop, van eene aansluiting van Portugal en Nederland aan Engeland en Frankrijk, waarbij gisteren (12) ook Zweden zich zou gevoegd hebben. De laatste redevoering van den heer Cavour in Kamers te Turijn, heeft te Parijs een diepen indruk gemaakt en een en ander oefent een gunstigen invloed uit op de handelswereld, schoon de beursprijzen lager gesloten werden. Over het algemeen worden er ondanks den strengen wintertijd meer zaken gedaan dan in den vorigen herfst en tegen het voorjaar verwacht zoowel de groot- als kleinhandel, niet zonder reden, eene groote bedrijvigheid. De tentoonstelling is hiervoor tevens een prikkel en mag niet voor alle spekulanten, kapitalisten en allerlei soort van ondernemers.

— Een nieuw amendement van den heer Corradi heeft aan de diskussie der Cortes, in de zitting van den 10de, betreffende de kerkelijke quæstie, een zekeren glans geschonken.

De leden der kommissie van redaktie, de heeren Modesto la Fuente, Rios Rosas en Olozaga-zelf hebben om bekende redenen de redevoering van den heer Corradi bestreden. Van zijnen kant heeft de heer Luzuriaga zich met hen vereenigd en de algemeene opinie ingeroepen. Het voorstel van den heer Corradi is met 132 stemmen tegen 115 verworpen.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Feb. De *Times* acht het waarschijnlijk, dat de Westersche mogendheden genegen zullen zijn, om in overeenstemming met den wensch des konings van Pruissen afzonderlijke traktaten van bondgenootschap met dien Staat te sluiten, in aanmerking nemende, dat Pruissen daardoor evenzeer tot dezelfde werkdadige politiek als die van Oostenrijk en de mogendheden zou overgaan. De *Times* verzekert uit goede bronnen de mededeeling ontvangen te hebben, dat er over een dergelijk plan op dit oogenblik te Berlijn ernstig beraadslaagd wordt.

— De *Morning Herald* wordt in zijne aanvallen tegen het kabinet dagelijks heftiger. Lord Palmerston is in de oogen van dat blad de politieke Laokoon, dien de Peelistische slangengroep dreigt te verwurgen. De *Advertiser* bevestigt de mededeeling van den *Herald* in de hoofdzaak, doch zegt dat de heeren Gladstone en Herbert, hoewel zij ongaarne met lord Shaftesbury in den kabinetsraad zouden zitten, den eersten stap om dit te verhinderen niet gedaan hebben. Het initiatief moet de grijze markies van Lansdowne genomen hebben, die terstond nadat hij vernam dat lord Palmerston aan graaf Shaftesbury eene plaats in den raad had aangeboden, aan eerstgenoemden schreef, en als hoofdgrond tegen diens plan aanvoerde, dat de eenige nog onbezette plaats in het kabinet aan een Whig mogt worden gegeven.

BELGIE.

BRUSSEL, 16 Febr. In de kamer der vertegenwoordiging heeft de heer H. de Brouckère, minister van Buitenlandsche Zaken, op eene interpellatie van den heer Orts, al de geruchten betreffende eene toetreding van België tot de Engelsch-Fransche alliantie, als valsch verklaard. Werd zoodanig voorstel gedaan, het zou worden afgewezen. België zal altijd onzijdig blijven.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 Februarij.

GETROUWD (15 Febr.): G. E. Beeders met C. A. van Offeren, wed.

BEVALLEN (14 Febr.): B. Schreuder, geb. Schleining, Z. — (15 Febr.): J. Erdmansdörfer, geb. Lonte, D. - M. W. E. Kröner, geb. Kaupmann, Z. — (16 Febr.): W. Bosch, geb. van Booven, Z.

OVERLEDEN (10 Febr.): G. Frankemölle, geb. Snijders, 85 j — (12 Febr.): E. S. Eversen, geb. Joost, 37 j. — (13 Febr.): C. J. Amons, 3¼ j. - J. P. Keijser, 21 j. — (14 Febr.): G. van Seldam, - 't Kindje van C. H. Meijer Jr.

Heden, 16 Februarij, teekende de Thermometer-Schaal Fahrenheit:

	's avonds	8 ure	11	graden.
17 Febr.	's nachts (laagste stand)		4	»
	's morgens	8 ure	5	»
	's middags	12 »	14	»
	's namiddags	4 »	12	»

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 17 Februarij.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. Is niet alleen zeer prijsvast, maar zelfs in enkele gevallen iets hooger in prijs aan te nemen. — Voor ordinair *Java* heeft men 29 cs. besteed; goed ordinair afgebleekt werdt op 29½ cs., blank 30 a 30½ cs. gehouden. *Padang* tot 28½ a 29 cs. met eenige vraag. — Van de in het begin dezer week in veiling opgehoudene 2100 balen ordinair *Brazil* is het grootste gedeelte, later van 23 tot 25 cs. na kwaliteit uit de hand verkocht.

THEE. Zonder de minste verandering, worden de *Chinesche* soorten zeer schaarsch.

TABAK. In de *Noord-Amerikaansche* soorten met langzaam vooruitgaande prijzen, tengevolge der geringe Voorraad. — Uit de eerste hand zijn 100 vaten *Kentucky* tot de volle vraagprijzen afgesloten, — *Java* blijft begeerd, vooral de ordinaire soorten voor de Kerverij, zoo mede prima *Dekblad*, hetwelk zeer schaarsch is. — Gisteren zijn bij inschrijving uit de eerste hand verkocht, boven de Taxatie: 1662 pakken *Plantage* V D S, 342 pakken W M en 186 pakken B N.

SUIKER. *Ruwe* ten volle prijshoudend, door het besloten water en bij gebrek aan disponible partijen, zijn geene directe omzettingen te vermelden. — *Geraffineerd voor Uitvoer* blijft lusteloos en voor dadelijke levering zoude men wel iets onder de volgende notering teregt kunnen komen. *Crushed* N S R superfin *f* 32½ a 33, N° 2. *f* 31½ a 32, N° 3 & B K N° 1. *f* 30½ a 31, N° 2. *f* 29¾ a 29½; B & H N° 1. *f* 29¾ a 30, N° 2. *f* 29 a 29½; S & T N° 1. *f* 30½ a 30¾, N° 2. *f* 29½ a *f* 29¾, N° 3 *f* 28¾ a 28¾; W & Z *f* 29 a 29¼. — *Geraffineerd* in *Consumtie* zonder prijsverandering.

SPECERIJEN geheel onveranderd en prijsvast.

RIJST. In de geringe soorten *Aracan* tot *f* 9¾ a 10 met veel vraag en daartoe weinig aan de markt; andere soorten stil.

GEDROOGDE FRUITEN. Goedsoortige *Krenten* van 1851 tot *f* 32 a 33 met goeden aftrek; geringe soorten onbegeerd. — *Rozijn*, in duurzame kwaliteiten schaarsch en goed prijshoudend.

POTASCH. Met meer handel. Eene partij van 100 vaten *Petersburger* van 1853 is tot geheimen prijs afgesloten. *Toscaansche* op *f* 17½ gehouden.

VERFWAREN. *Indigo* prijshoudend; 56 kn. *Java* zijn voor export verhandeld. — *Verfhouten*. 50 ton *St. Domingo Campeche* zijn zeilend a *f* 3½ verkocht en blijft bij partij nog zoo te koop. Andere *Verfhouten* zonder handel of variatie. — *Harst*. Tot vorige prijzen aan de markt; daarin is echter niets gepasseerd. — *Zwavel*. Zonder verandering wordt bij kleinigheden op *f* 3½ voor goede *Secunda* gehouden; bij groote partij welligt a *f* 3¼ te koop. — *Salpeter*. Met meer vraag; 300 bn. O. I., vonden tot vorige prijzen nemers. — *Lood*. Zoude bij eenige hoeveelheid welligt a *f* 13⅞ a 14 te koop zijn. — *Meekrap*. Tengevolge der terughouding der eigenaars met minder handel; de vraag is anders iets meer algemeen.

TALK, SMEER en TRAAN geheel onveranderd.

METALEN. *Banca Tin* is tot *f* 64½ afgegeven.

ANTWERPEN, 16 Febr. *Koffij* en *Suiker* met zeer weinig handel.

Rijst blijft gevraagd; voor gepeld Moulmain heeft men *f* 10½ besteed.

Huiden. De prijzen blijven vast. Deze week zijn omgezet 2200 stuks drooge Buenos-Ayros Koehuiden en 1500 stuks droege en gezouten B. A. Paardenhuiden.

LONDEN, 14 Febr. *Ruwe Suiker*. Met geregelden aftrek tot zeer vaste prijzen.

Koffij. Native Ceylon vast op 46 s. 6 d. waartoe 500 balen omgezet zijn.

Rijst. Met meer kooplust. Op levering zijn verkocht 500 Tons Bengaalsch tot 13 s. 3 d., 1000 Tons dito tot 13 s. 9 d., 2900 Tons Aracan tot 11 s. 6 d.

Talk. Kalme markt. Petersburger 56 s. 6 d.

Granen. Over het geheel prijshoudend.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds	pCt.	16 Febr. 4½ u. gebl.	17 Febr.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	61⅛	60⅝	à 60⅞	60¾
Dito Dito	3	71¼	71⅞		
Dito Dito	4	89 3/16	89⅛	89⅛	89⅛
O. I. Leening 1844	4	88⅞	89		
Amortisatie	3½	88¾	88⅛	88⅛	
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	4½				
Dito	2½				
Dito *Rothschild*	2½	49¼			
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	17 11/16	17 9/16	17⅝	
Nieuwe	3	36⅝	36⅛	—	
Binnenlandsche	3	30⅝	30 11/16		
Cert. Coup. Sp. Com.		4 9/16	4 9/16		
Amortisable Schuld		4 1/16	4 1/16		
Portugal, te Londen	3	37 1/16	37 1/16		
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°*.	5	101	101⅛		
Dito A°. 1828—1829	5	100⅛	100⅛		
Negot. 1831 en 1833	5				
Nieuwe Engelsche	4½	86	87 3/16	87⅛	
Negot. 1840	4	—	75⅛		
Dito *Stieglitz*	4	74	74⅛		
Dito Nieuwe	4	78⅛			
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6	58½			
Polen, Obligatiën	4	66¼	66¼		
Aandeelen 1835		138	138		
Oostenrijk, Metalliek	5	61 1/16	61⅛	61⅛	
Dito 1847	2½	31 1/16	31⅛		
Dito 1851 en 1852	2½	31 1/16	31⅛		
Dito Nieuwe	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito 1854	5	72[illegible]	72[illegible]	[illegible]	72[illegible]
Weener Bank	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		244½			
Pruissen	4½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië	5	97 1/16			
Dito 1843	5				
Mexiko, te Londen à £ 100	3	20 1/16	19 11/16	20 1/16	
Dito Onbepaalde		19 11/16	19 11/16	20 1/16	
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	2½				
Dito Uitgestelde		5⅛			
Ecuador					
Venezuela, te Londen	4				
Dito Uitgestelde	1¼				
Grieken, Bl. à £ 100	5				

Nat. Met. 64¼, ¼, ⅛; 5 pCt. Stieglitz 80⅝, 81.

Bij onbeduidende handel was de markt heden over het geheel williger.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 11/16	Livorno	2/m.	*f* 38¼
»	zigt	» 56 7/16	Napels	»	» 8⅛
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg	»	» 1.78
»	zigt	» 56	Weenen	6 w.	» 27⅛
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35⅛
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 99⅛
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35⅛
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35⅛
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45⅛	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 16 Febr. Belg. leen. 2½ pc. 51⅛, Obligatien 3 pc. —; id. 4½ pc. 90⅛, Spanje 1—3 pc. 17⅛; Binnenl. 3 pc. 30⅛, Romeinen 5 pc. 80⅛, Oostenrijk Metalliek 5 pc. 65⅞.

PARIJS, 16 Febr. Fransche 4½ pc. 95.— a 3 pc. 65.20; 3 pc. Spanje 30⅛; id. 1 pc. 17⅛; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 82.

LONDEN, 16 Febr. Consols 90⅛, 3 pc. Spanje buitenl. 36⅛; 1 pc. dito 17⅛; Comité-Bewijzen 4⅛; Passiva 4⅛; 5 pc. Rusl. 98½; 4½ pc. dito 87⅛; 4 pc. Holl. 92½; 2½ pc. id. 61⅛; 5 pc. Sardinië 84½; Brazilië 99½; 4½ pc. Peru 69½; Gren. uitg. —; id. werk. —; 3 pc. Mexiko 20¾; 4 pc. Portugal 42⅛; Turkije 75⅛; Ecuador —; Wissel op Amst. 11.17½.

WEENEN, 16 Febr. Met. 5 pc. 82; id. 4½ pc. 71½; Bank-Aktien 1004; Wissel op Londen 12.27, Amst. [illegible] 150; Goud 32⅛; Zilver 28; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 16 Febr. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 4½ pc. Rusland 85; id. 5 pc. 96.

HAMBURG, 16 Febr. Spanje 3 pc. 29; id. 1 pc. 16¾; Rusl. 5 pc. 92¾; 3 pc. Mexikanen 14; 5 pc. Sardinië 79½; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 16 Febr 5 pc. Met. 63¼; 3 pc. Spanje binnenl. —; id. 1 pc. 17¾; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

Advertentiën.

(628) GETROUWD: J. F. HOEBINK, van *Arnhem*, en M. HUGTEN.

LEYDEN, den 15 Februarij 1855.

(627) Heden overleed tot onze innige droefheid, na eene kortstondige ziekte, de Hoog-Eerwaarde Heer SIMON WILHELMUS GIELEN, Prior, in den ouderdom van bijna 74 jaren.

Het Klooster der Ew. Kruisheeren.

ST. AGATHA, 13 Februarij 1855.

(626) Heden avond circa acht ure behaagde het den Alwijzen God, onzen aller dierbaren Herder, den Wel-Eerw. Heer J. M. SCHRIEVER, R. K. Pr. en Pastoor van Steenwijkerwold en Steenwijk, na eene ongesteldheid van slechts eenige dagen, het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen, in den ouderdom van 77 jaren en bijna vier maanden, na alvorens met de H. H. Sacramenten der stervenden voorzien te zijn geweest.

ZEw. was reeds vroeger hier kapellaan geweest, en werd in 1821 hier als Pastoor gezonden; door zijne langdurige en ijvervolle bediening was ZEw. als het ware voor ons allen een zorgende vader geworden en werd als zoodanig door elk geacht en geëerd. Lang zal ZEd. aandenken bij de gemeente in zegening blijven.

STEENWIJKERWOLD, den 13 Februarij 1855. H. SPITZEN, Executeur.

(630) Heden overleed na voorzien te zijn met de H. H. Sacramenten, in den ouderdom van bijna 30 jaren, Mejufvrouw RENERA KOOIJMAN, Echtgenoote van J. H. PUTMAN, Jz.

OUDEWATER, 15 Februarij 1855.

(629) Den 15 dezer overleed te Bergharen tot onze bittere droefheid, in den ouderdom van bijna 36 jaren, onze hartelijk geliefde Broeder en Behuwdbroeder, de Wel-Edel-Geboren Heer Jonkheer JULES CORNELIS CAROLUS VAN BOMMEL, in leven Burgemeester der Gemeente *Bergharen*, *Batenburg* en *Horssen*, na voorzien te zijn van de laatste H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk.

LEYDEN, 17 Februarij 1855. Uit aller naam, P. E. M. VAN BOMMEL.

Eenige kennisgeving.

(632) In de Gemeente Dreumel, bijna 1800 zielen tellende, gelegen één uur beneden Tiel, in Maas en Waal, Provincie Gelderland, verlangt men gaarne gevestigd te zien, een **Genees-, Heel- en Verloskundige**, tegen eene billijke toelage van Gemeentenswege. Degenen welke hiertoe mogten genegen zijn, vervoegen zich zoodra mogelijk, liefst in persoon, onder overlegging van de vereischte bewijzen, bij den Heer Burgemeester dier Gemeente.

(622) Bij J. T. SOMMER te Almelo, is uitgegeven en alom te bekomen:

Dr. F. MASZL. **De Kruisweg des Heeren**, in 21 Vaste-Overwegingen, 3 deelen. Prijs . . *f* 2.70

— — **Het lijden en sterven van Jezus Christus**, algemeene voorstelling der geschiedenis van het lijden en sterven van onzen Heeren Jesus Christus, in 7 Vaste-Overwegingen, 1ste deel *f* 0.80

Het 2e *en* 3de *deel zullen spoedig volgen.*

(631) Door den Boekh. H. A. BANNING te *Utrecht*, is aan HH. Inteekenaren verzonden, het 3e vel van

DE GOEDE HERDER.

ZONDAGS-LEKTUUR

VOOR

Katholieke Huisgezinnen.

Inhoud: 1. Zoo gij den menschen wilt behagen, zijt gij geene ware dienaren van CHRISTUS. Een woord over het menschelijk opzigt. 2. Parijs in 1848, of de gevolgen van zedeloosheid en ongeloof. (vervolg.)

Door de BUITENGEWONE BELANGSTELLING van onderscheidene kanten in dit tijdschrift betoond, kan de onderneming NU REEDS als gevestigd worden beschouwd.

DE UITGAVE GAAT VAN NU AF GEREGELD DOOR. Elke week wordt een vel van 8 bladzijden of 16 kolommen *franco* aan de inteekenaren toegezonden, voor den zeer geringen prijs van

Vijf Gulden per jaar.

H. H. Boekh. die nog verzuimd hebben hunne inteekenaren op te geven, worden verzocht hieraan te voldoen, ten einde geene vertraging in de verzending plaats vinde.

Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren en bij den Uitgever.

Zondag na den middag zal bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HAAS verkrijgbaar zijn:

De Herderlijke Brief

VAN ZIJNE HOOGWAARDIGHEID

FRANCISCUS JACOBUS VAN VREE,

Bisschop van Haarlem.

Ter gelegenheid van de Veertigdaagsche Vaste, voor het jaar onzes Heeren 1855. Prijs . . . . . . *f* 0.10

Er is weder een nieuw werk van HENDRIK CONSCIENCE uitgekomen, getiteld:

De Plaag der Dorpen. Met Platen. Prijs *f* 1.00, verkrijgbaar bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN, bij wien mede te bekomen zijn de volgende boeken:

De Oorlog in de Krim. Beschouwing der Hoofdfeiten en de plaatsen waar die zijn voorgevallen. Met een Kaartje van *de Krim*, platten grond van *Sebastopol*, en eene uitslaande Plaat, voorstellende: *Een gezigt op de belegerde vesting.* Alsmede de Afbeelding van vorst MENSCHIKOFF te Paard. Prijs . . . . . . *f* 0.75

Bovenstaand werkje zij in deze belangrijke dagen velen welkom, vooral indien men nagaat dat de geallieërde Natiën weldra 160,000 man zullen tellen in *de Krim*. Ook de Russen spannen van hunne zijde alle krachten in. De belegering van *Sebastopol* zal alzoo aanleiding geven tot eenen gedenkwaardigen strijd, in welken geheel Europa kan worden betrokken en die de aandacht van de gansche wereld gevestigd houdt.

Eene Maand in het Kamp voor Sebastopol, door een Toeschouwer. In tien brieven. Naar 't Engelsch. Prijs . . . . *f* 0.90

Al wie met den toestand, den aard en de geschiedenis van het oorlogstooneel in 't Oosten bekend wil worden, leze dit Boekje; om eenigzins den inhoud te doen kennen, volgt die hier van de 5 eerste brieven, omdat hij te uitvoerig is, die in zijn geheel mede te deelen:

1e Brief: Pleit voor de reis. — Poolsche Vrijwilligers. — Turksche kozakken. — Vriendelijk aanbod. — Malta. — De Zee 2e Brief: Archipelago. — Ida. — De Dardanellen. — De Bosphorus. — Zegetijdingen. — Scutari. — Cambria. — Verlies van Dragonderpaarden. — Concert bij maanlicht. 3e Brief: De Krim. — Sebastopol. — Balaklava. — Schildwacht in het hoofdkwartier. — Kaai. — Fourageren voor het kamp. — Tartaarsche Araba-koetsier. — Rid naar 't kamp — Aankomst in 't kamp. — Gastvrijheid in 't kamp. — Het opslaan van de tenten. — De nacht in het kamp. — Middernachtelijke moord. — Alarm. — 4e Brief: Een dag in 't kamp. — Inboedel. — Tent van den reiziger. — Tentovering. — Tent-huisraad. — Eerlijkheid in het kamp. — Ontberingen van het leger. — Een kolonel op 't rapport. — Een Russische bezoeker. — Het piket-huis. — Toebereidselen voor 't beleg. — De avond in het kamp. — Kerkparade. 5e Brief: Beschrijving van het kamp. — Voorkomen van den grond waarop het kamp ligt. — Schikking der tenten. — Legerdivisien — Regementen die de divisien uitmaken. — Koken. — Randsoenen. — Ongebrande koffij. — Geen haver. — Tabak — Afschaffing van sterke drank — Hospitalen. — Veldbedden. — Geen doctors genoeg. — Iets warms — Veronderstelling. — Bedden. — Geneesmiddelen — Portwijn. — Groenten. — Voorbehoedmiddelen tegen ziekte. — Invloed der koude. — Fransche tenten. — Fransch brood. — Koken bij afwisseling. — De bidon met de canteen vergeleken. — Muziek in 't kamp. — Gebrek aan hulp.

De Aprilbeweging en de oude Oranje-Partij, Gr. 8°. à . . . . *f* 0.50

(625) Bij de meeste Boekhandelaren te Amsterdam en verder alom te bekomen:

DE LOTGEVALLEN

VAN

LEVIE MOZES ZADOK IN DE KRIM.

Geïllustreerd door zijn vriend BRAM, met den uitleg er bij door zijn kleinen broer LIJPIE.

Al hetwelk ook gezongen kan worden op de wijs van:

Wie de wie de wie bom bom.

Prijs 25 Cents.

(601) Bij J. J. ARKESTEYN EN ZOON, te *'s Hertogenbosch*, komt van de pers en is alom verzonden:

A. Gretsch, Overwegingen over het Lijden van JEZUS CHRISTUS, in vijftien Vaste-Predikatiën. Naar het Hoogduitsch. Tweede en laatste deel. Kerkel. goedgek. *f* 1.50

Nog hebben zij uitgegeven en debiteren met het beste succes de volgende voor den **H. Vaste-Tijd** zoo geschikte en nuttige werken:

Becker (Gotfried), zeven Overwegingen van het lijden onzes Heeren JEZUS CHRISTUS, of Vaste-Predikatien, voornamelijk voor de Landlieden, gr. 8vo 112 pag. . . . . *f* 0.45

Beugels (H. J.) Meditatiën op het lijden onzes Heeren JEZUS CHRISTUS, voor de Vaste; zes Jaargangen, gr. 12mo 485 pag. . . . . *f* 1.00

Darup (Fr.), Lessen of Epistelen en Evangeliën, op al de dagen van de Vaste, met Korte Verklaringen en met Gebeden. Naar het Hoogduitsch, door A. VAN MAASELAND, R. C. Priester . . . . *f* 1.00

Frint (Dr. J.), Leerreden voor den heiligen tijd van de Vaste. Uit het Hoogduitsch, door M. A. VAN STEENWIJK, 120 pag. . . . . *f* 0.50

Geramb (Pater Maria Joseph Baron de) Verzuchtingen, Gebeden en Brieven, naar het Fransch, door J. WITZ; 12mo 270 pag. . . . . . *f* 0.60

Geramb (Pater Maria Joseph Baron de), Bij het graf van mijnen Verlosser, naar het Fransch, door J. J. BURGMEIJER; vijfde druk . . . *f* 0.10

Geramb (Pater Maria Joseph Baron de), Uitboezeming tot den gekruisigden JESUS, door J. J. BURGMEIJER . . . . *f* 0.10

Herft (J. B.), De grootheid van JESUS in zijn lijden; eene Redevoering over ISAÏAS XIII, 1—12, uitgesproken op den Goeden Vrijdag, gr. 8vo 24 pag. *f* 0.15

Hohenlohe (Vorst **Alexander van**), Tweetal Leerreden, uitgesproken in de Domkerk te *Linz*, aan de *Enss* in *Oostenrijk*; de eerste op Goeden Vrijdag, de laatste op het Paaschfeest; uit het Hoogduisch, door Mr. F. J. HOPPENBROUWERS; gr. 8vo 90 pag. *f* 0.50

Lucerne (C. G. de la), Betrachtingen over het Lijden onzes Heeren JESUS CHRISTUS; uit het Fransch vertaald, door A. VAN MAASELAND, R. C. Priester, gr. 8vo 245 pag. . . . . *f* 1.00

Maaseland (A. van), De Weg der Boetvaardigheid, 8vo. . . . . *f* 0.20

Marx (L. F.), Overwegingen voor den heiligen tijd van de Vaste. 4 Nos. — N°. 1. Over de woorden van JESUS aan het Kruis; N°. 2. Over den zondenval en de opregte bekeering van den H. Vorst der Apostelen PETRUS; N°. 3. Over de vruchtelooze boetvaardigheden veler Christenen; N°. 4. Over het valsche geweten en de hoogst treurige gevolgen van hetzelve; gr. 8vo 600 blz. *f* 2.40

Elk N°. afzonderlijk. . . . . *f* 0.60

Messing, Het Boek JONAS, een Vaste-Exempel in vijf Homiliën, voorgedragen in de R. C. Kerk te *Bemmel*; gr. 8vo 80 pag. . . . . *f* 0.40

Messing, De dood van JESUS en van de zonde. Zes overwegingen in de Vaste, voorgedragen in de R. C. Kerk te *Bemmel*; gr. 8vo 130 pag. . . . . *f* 0.60

MühlinG (J. J.) JESUS de Verheerlijker des eeuwigen Vaders en Zaligmaker der menschheid. Zeven Redevoeringen, voorgedragen in den heiligen tijd van de Vaste; gr. 8vo 148 pag. . . . . *f* 0.60

Paessmayer (Anton), 4e Deel, Leerreden over eenige onderwerpen uit het Lijden van onzen Heer JESUS CHRISTUS, gr. 8vo. . . . . *f* 2.00

Reyre (Abt), Korte Preken op al de Zondagen van de Vaste: alsmede Onderrigtingen over de voornaamste Feestdagen van het Jaar; naar het Fransch, door A. VAN MAASELAND, R. C. Pr., 5 deel., gr. 12mo 1400 pag. *f* 4.00

Sailer (J. M. von), Overdenkingen over het Lijden van JESUS CHRISTUS; uit het Hoogduitsch, door M. A. VAN STEENWIJK. Vijfde druk . . . . . . *f* 0.25

Utberg (S.), Zestal Leerreden, handelende over de geheimen der Verlossing des Menschdoms, volbragt in het Lijden, den Dood, de Verrijzenis en Hemelvaart onzes Goddelijken Verlossers JESUS CHRISTUS, alsmede in de Nederdaling van den H. Geest. Uitgesproken bij gelegenheid van derzelver jaarlijksche feestelijke gedachtenisviering; gr. 8vo 124 pag. . . . . . . *f* 0.50

Wildt (Jozef), Godvruchtige Betrachtingen in de Vaste, of het Lijden en Sterven van onzen Heer en Heiland JESUS CHRISTUS, naar de vier Evangelisten, verdeeld volgens de veertig dagen van de Vaste en tot stichting der Christelijke Huisgezinnen; naar het Hoogduitsch, door A. VAN MAASELAND; 8vo 228 pag. *f* 0.45

Voorts is door hen aangekocht en wordt zoo lang de geringe voorraad strekt tot den min gestelden prijs afgeleverd:

Het Lijden van Jezus, in korte betrachtingen *op al de dagen van de Vaste*, met de gebeden onder de H. Mis in de Vaste, door J. J. OFFERMAN, in leven R. K. Pr. en Pastoor te Amsterdam . . . *f* 0.35

Meditationes Sacrae ad usum sacerdotum et Clericorum. Auctore J. CRAMER, in vives S. T. E. P. D. C. U. D. P. F. A. Hollandiae Zelandiae qui Archypresbyter, parthenodomi Amstelodamensis Pastore. Secunda editio . . . . *f* 0.40

Allen Kerkelijk Goedgekeurd.

☞ **Bovenstaande werken zijn verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren en in voorraad bij onzen Hoofd-Correspondent den Heer J. S. DE HAAS, te Amsterdam.**

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.